

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/46/2013
Identifikačné číslo spisu:	3112010286
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3112010286.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného M. N. pre zločin zabíjania podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 17. októbra 2013 v Bratislave dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 3. októbra 2012 sp. zn. 23 To 76/2012, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky s a o
d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne z 24. mája 2012 sp. zn. 3 T 26/2012 bol obvinený M. N. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 04.07.2011 asi o 01.00 hod. v R. na Q. Y. XXXX/XX, v predsieni bytu č. X, po predchádzajúcej vzájomnej hádke pod vplyvom alkoholu kuchynským nožom s čiernou rukoväťou o celkovej dĺžke 24,7 cm s dĺžkou čepele 12 cm napadol svoju matku T. N. tak, že ju osemkrát bodol do krku a hrudníka, čím jej spôsobil prerezanie steny priedušnice, ľavej podkľúčkovej tepny a pravej spoločnej krčnej tepny, ktoré zranenia mali za následok vykrvácanie do dutiny hrudnej a navonok a traumaticko-hemoragický šok a viedli k následnej smrti poškodenej T. N..

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák. s použitím § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnášť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. bolo obvinenému uložené ochranné protialkoholické liečenie v ústavnej forme a podľa § 76 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 písm. b/, § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený aj ochranný dohľad v trvaní 1 (jedného) roka spočívajúci v povinnosti osobne sa

hlásiť v určených lehotách.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd uložil obvinenému aj trest prepadnutia veci, a to kuchynského noža o dĺžke 24,7 cm.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal odvolanie v neprospech obvineného krajský prokurátor do výroku o treste, pretože nebol dôvod na použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. Výtýkal súdu, že nevezal do úvahy skutočnosť, že obvinený sa do stavu ťažkej opitosti priviedol sám a práve požitím alkoholu sa jeho agresivita vystupňovala. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste a uložiť obvinenému trest odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia pri súčasnom uložení ochranného dohľadu dlhšieho trvania.

Odvolanie v zákonom stanovenej lehote podal aj obvinený M. N., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojej obhajkyne. Odvolanie podal do viny i trestu. Nepopieral, že svoju matku usmrtil, avšak nemal úmysel ju usmrtiť. Namietal právnu kvalifikáciu i trest, ktorý je prísny. Navrhol preto zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu a pri zmene právnej kvalifikácie uložiť miernejší trest.

Na podklade včas podaných odvolaní vo veci rozhodol Krajský súd v Trenčíne na verejnom zasadnutí rozsudkom z 3. októbra 2012 sp. zn. 23 To 76/2012, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného uznal za vinného zo spáchania zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., na upravenom skutkovom základe, že

dňa 04.07.2011 asi o 01.00 hod. v R. na Q. Y. XXXX/XX, v predsieni bytu č. X, po predchádzajúcej vzájomnej hádke pod vplyvom alkoholu kuchynským nožom s čiernou rukoväťou o celkovej dĺžke 24,7 cm s dĺžkou čepele 12 cm napadol svoju matku T. N. tak, že ju najmenej trikrát bodol do oblasti hlavy, krku a hrudníka, pričom bodnutím do krku jej spôsobil prerezanie steny priedušnice, ľavej podkľúčkovej tepny a pravej spoločnej krčnej tepny, ktoré zranenia mali za následok vykrvácanie do dutiny hrudnej a navonok a traumaticko-hemoragický šok a viedli k následnej smrti poškodenej T. N., pričom jej spôsobil aj ďalšie drobné bodno-rezné poranenia.

Krajský súd za to obvineného odsúdil podľa § 147 ods.2 Tr. zák. s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, pričom na výkon uloženého trestu zaradil obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. uložil obvinenému aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Odvolanie krajského prokurátora podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 3. októbra 2012, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest od uvedeného dňa vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený prevzal 2. novembra 2012, jeho obhajkyňa 8. novembra 2012, poškodený 6. novembra 2012 a krajský prokurátor 19. novembra 2012 (č.l. 938).

Okresný súd Trenčín 19. augusta 2013 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (č.l. 959 - 964), ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 3. októbra 2012 sp. zn. 23 To 76/2012. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 18. apríla 2013 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití iného hmotnoprávneho

ustanovenia.

V písomných dôvodoch mimoriadneho opravného prostriedku generálny prokurátor uviedol, že s úvahami krajského súdu vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania a z toho plynúcimi skutkovými zisteniami sa nemôže stotožniť. Výtýkal krajskému súdu, že neodôvodnene, nepresvedčivo a jednostranne posúdil opakovaný útok obvineného s nožom na svoju matku nie ako úmysel niekoho usmrtiť, ale len ako úmysel spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví s tým, že k nenapraviteľnému následku - smrti došlo len v dôsledku páchatelovej nebanlivosti. Podľa názoru krajského súdu, prezentovaného v odôvodnení rozsudku, nebolo možné s prihliadnutím na zasadené rany, z ktorých len jedna bola smrteľná a ostatné boli len plytké a vedené malou intenzitou, obvinenému preukázať tzv. „vražedný úmysel“.

V súvislosti s argumentáciou krajského súdu zdôraznil, že záver o zavinení páchatela musí byť vždy preukázaný výsledkami dokazovania a musí z nich aj logicky vyplynúť. Záver o subjektívnych znakoch trestného činu, ktorý je záverom právnym, sa musí zakladať na skutkových zisteniach vyplývajúcich z vykonaného dokazovania rovnako, ako záver o objektívnych znakoch trestného činu. Pri zisťovaní okolností, ktoré majú význam pre záver o zavinení, nie je možné vopred prikladať osobitný význam žiadnemu dôkaznému prostriedku, ale zavinenie a jeho formu treba usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný a zo všetkých dôkazov významných z tohto hľadiska. So zreteľom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov neprikladá Trestný zákon žiadnemu dôkazu zvláštny význam. Preto nie je možné len zo skutočnosti, že obvinený skutok poprel, vyvodiť, že zistenie úmyselnej formy zavinenia neprichádza do úvahy. Úmysel, tak ako iné formy zavinenia, je možné zistiť aj na podklade iných dôkazov, nielen z priznania obvineného.

Úmysel obvineného usmrtiť poškodenú je nevyhnutné vyvodiť z povahy jeho útoku - početnosť rán, z povahy použitého nástroja - noža, intenzity a sily vedeného útoku z bezprostrednej blízkosti proti poškodenej a v neposlednom rade aj z jeho ľahostajného správania sa po čine.

Spôsob, intenzita a rozsah útoku obvineného nožom voči poškodenej, ktorú, ako potvrdzujú výsledky pitvy, opakovane bodal dovtedy, až kým sa neprestala brániť a postupne nevykrvácala, nepochybne svedčia o jeho zjavnom úmysle ju usmrtiť. Obvinený konal tak, že z jeho agresívneho a masívneho útoku musela smrť poškodenej nevyhnutne nastať. Okrem toho, že právne posúdenie konania obvineného ako zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. aj po úprave znenia skutku nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, považuje za potrebné zdôrazniť, že toto právne posúdenie konania obvineného je v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou súdov aplikovanou v obdobných veciach (Rt 17/2003, Rt 31/98, Rt 16/79).

Napokon v súvislosti so závažnosťou namietaného porušenia zákona, ktoré vyžaduje ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por. k uplatnenému dovolaciemu dôvodu upozornil prokurátor na tú skutočnosť, že v dôsledku nesprávneho posúdenia skutku (zavinenia) bol obvinený uznaný za vinného z miernejšieho trestného činu - zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Tr. zák., za ktorý zákon stanovuje trest odňatia slobody v trvaní 9 až 12 rokov, než z ktorého mal byť uznaný vinným pri správnej kvalifikácii, a síce obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. Tr. zák., na ktorý zákon v osobitnej časti stanovuje trest odňatia slobody v trvaní 20 až 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Vzhľadom na vyššie uvedené generálny prokurátor záverom svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23 To 76/2012 z 3. októbra 2012 bol porušený zákon v ustanovení § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. v prospech obvineného M. N., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. vec prikázal krajskému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis

dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu k dovolaniu v lehote, ktorú im určila, vyjadriť. Uvedenú možnosť využil obvinený M. N., ktorý podaním z 20. mája 2013 (č.l. 973-975) navrhol dovolanie prokurátora zamietnuť. Zopakoval, že nemal úmysel usmrtiť svoju matku, a preto považuje rozhodnutie krajského súdu za správne a spravodlivé.

K dovolaniu prokurátora sa vyjadrila podaním z 27. júna 2013 i ustanovená obhajkyňa JUDr. Vladimíra Gáplovská, ktorá obvineného obhajovala i v pôvodnom konaní. Vo svojom vyjadrení (č.l. 1018-1019) uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v celom rozsahu vecne správne, pričom odvolací súd vo svojom rozhodnutí jasne a zrozumiteľne zdôvodnil skutočnosti, na základe ktorých sa obvinený nedopustil obzvlášť závažného zločinu vraždy, keďže neboli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. Obvinený nekonal v úmysle zavraždiť svoju matku a tento úmysel sa v priebehu celého konania nepreukázal, preto navrhla dovolanie generálneho prokurátora podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Zároveň však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.)

Generálny prokurátor v dovolaní uplatnil dôvod dovolania uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Čo sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tak z jeho znenia ako aj z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní je potom viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať ani spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení.

Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Ďalej je potrebné na tomto mieste zdôrazniť tiež tú skutočnosť, že pokiaľ ide o viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania v ňom uvedených v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., tak táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania mu predchádzajúceho (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

V prípade, že chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c/ Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého

rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

V posudzovanom prípade je podané dovolanie v podstate založené na konštatovaní generálneho prokurátora, že krajský súd ako súd odvolací pochybil, ak na základe vykonaného dokazovania (objektívnych zistení o povahe útoku) dospel k záveru „len“ o existencii nedbanlivostnej formy zavinenia u obvineného vo vzťahu k ním spôsobenému následku - smrti poškodenej, v dôsledku čoho potom krajský súd dospel k nesprávnej právnej kvalifikácii stíhaného skutku ako zločinu zabitia. Dovolateľ má za to, že u obvineného bol jednoznačne daný úmysel usmrtiť svoju matku, a preto práve kvalifikáciu okresného súdu považuje za správnu a v súlade so zákonom.

K tomu najvyšší súd uvádza, že generálny prokurátor vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku síce odkazuje na dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., no jeho zdôvodnenie je založené výhradne na námietkach skutkového charakteru.

Krajským súdom ustálená a v napadnutom rozhodnutí (str. 6) zdôvodnená forma zavinenia obvineného - v úmysle spôsobiť inému ťažkú ujmu na zdraví a z nedbanlivosti smrť - patrí totiž rovnako ako vymedzenie konania, jeho následku či príčinnej súvislosti medzi nimi, do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú s poukazom na vyššie uvedené z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní neprichádza do úvahy.

To, že krajský súd vyvodil z vykonaného dokazovania iné závery ohľadne subjektívnej stránky trestného činu, resp. že vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyhodnotil v tomto smere zistené skutočnosti ináč než je predstava prokurátora, nemôže byť relevantnou dovolacou námietkou. V prípade, že by tomu tak bolo, odporovalo by to už viackrát vyššie zmienenej viazanosti dovolacieho súdu skutkovými zisteniami.

Ak teda dovolateľ v predmetnej veci odvodzoval nesprávnosť právnej kvalifikácie posudzovaného skutku len na podklade iného hodnotenia dôkazov dotýkajúcich sa skutkových okolností prípadu, a ak zároveň skutok uvedený vo výrokovej časti druhostupňového rozsudku je spôsobilý naplniť všetky znaky zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., nemohol Najvyšší súd Slovenskej republiky inak, ako podané dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. bez preskúmania veci, odmietnuť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.